Przygotowanie do rozprawy w sprawie o podział majątku wspólnego

Co ze sobą zabrać?

- Dokument tożsamości – dowód osobisty, paszport albo mDowód w aplikacji mObywatel.
- Wezwanie lub zawiadomienie o rozprawie.
- Notatki z najważniejszymi datami, kwotami i zdarzeniami – jako pomoc przed rozprawą, a nie gotowy tekst zeznań.
- Dokumenty, których dostarczenie uzgodniłeś z pełnomocnikiem albo których zażądał sąd.

Gdzie usiąść i jak postępować na sali rozpraw?

- Przyjdź około 15 minut wcześniej. Sprawdź wokandę (czasami następuje zmiana sali rozpraw) i poczekaj na wywołanie sprawy.
- Powód lub wnioskodawca zajmuje co do zasady miejsce po prawej stronie sali, patrząc od strony sędziego; pozwany lub uczestnik – po lewej.
- Jeżeli sąd poprosi Cię o przesłuchanie, podejdź do mównicy albo postępuj zgodnie z poleceniem sędziego.
- Do sądu zwracaj się „Wysoki Sądzie” (a nie „Wysoki Sędzio”, nawet jeśli jest to mężczyzna i jest rzeczywiście wysoki – serio, przypadek z życia wzięty 😊).
- Nie przerywaj drugiej stronie. Jeżeli chcesz coś sprostować, zanotuj to i poczekaj, aż sąd udzieli Ci głosu.

Przed rozprawą uporządkuj majątek – składnik po składniku

W sprawie o podział majątku bardzo łatwo pomieszać trzy różne pytania: co wchodzi do majątku wspólnego, ile to jest warte i komu dany składnik powinien przypaść. Przygotuj się do każdego z nich osobno.

1. Co wchodzi do majątku wspólnego?

- Jakie nieruchomości, samochody, środki pieniężne, udziały, wyposażenie i inne prawa zostały nabyte w czasie wspólności?
- Czy któryś składnik został nabyty przed małżeństwem albo otrzymany w spadku lub darowiźnie?
- Czy po ustaniu wspólności któryś składnik sprzedano, zużyto albo wypłacono środki z rachunku?
- Czy istnieją składniki, o których druga strona nie wspomniała?

2. Skąd pochodziły pieniądze?

- Czy zakup sfinansowano wyłącznie z majątku wspólnego?
- Czy wykorzystano środki sprzed małżeństwa, ze spadku, darowizny albo ze sprzedaży majątku osobistego?
- Czy potrafisz wskazać przepływ pieniędzy i dokumenty, które go potwierdzają?

UWAGA: Samo stwierdzenie „to kupiłem za swoje pieniądze" może być niewystarczające. Przypomnij sobie skąd dokładnie pochodziły środki i czy można to wykazać dokumentami.

3. Jakiego podziału oczekujesz?

- Które składniki chcesz otrzymać?
- Które mogą przypaść byłemu małżonkowi?
- Czy podział wymaga spłaty lub dopłaty?
- Czy jesteś w stanie ją uiścić i w jakim terminie?

4. Nakłady i wydatki między majątkami

- Czy z majątku osobistego finansowano remont lub zakup składnika majątku wspólnego?
- Czy ze środków wspólnych finansowano majątek osobisty jednego z małżonków?
- Kiedy poniesiono nakład, jaka była jego wysokość i czego dotyczył?
- Jakie dokumenty lub świadkowie mogą to potwierdzić?

5. Nierówne udziały – jeżeli takie żądanie jest zgłoszone

Jeżeli w sprawie pojawia się żądanie ustalenia nierównych udziałów, przygotuj się na szczegółowe pytania o przyczynianie się obojga małżonków do powstania majątku oraz okoliczności, które mają uzasadniać odejście od zasady równych udziałów. Nie sprowadzaj tego wyłącznie do porównania wysokości wynagrodzeń – znaczenie może mieć również osobista praca przy wychowaniu dzieci i prowadzeniu gospodarstwa domowego.

Czego nie robić?

- Nie mieszaj własności z poczuciem sprawiedliwości: to, kto częściej korzystał z rzeczy, nie przesądza samo w sobie, do jakiego majątku ona należy.
- Nie podawaj wartości „z pamięci", jeśli nie masz podstaw do jej oszacowania.
- Nie pomijaj kredytów i innych obciążeń – omów z pełnomocnikiem ich znaczenie dla konkretnego sposobu podziału.

Najważniejsze przed rozprawą – 5 pytań

- Co dokładnie wchodzi do majątku wspólnego?
- Które składniki lub ich przynależność są sporne?
- Jaką wartość mają najważniejsze składniki?
- Komu powinny przypaść i jakie spłaty z tego wynikną?
- Jakie nakłady, wydatki lub inne rozliczenia trzeba zgłosić?

Jeżeli rozprawa w twojej sprawie ma się odbyć w trybie zdalnym (online), warto przygotować się do niej nie tylko merytorycznie, ale również technicznie.

Przed rozprawą:

- sprawdź wcześniej urządzenie, z którego będziesz się łączyć, w szczególności kamerę, mikrofon, głośniki oraz stabilność połączenia z Internetem;
- zapoznaj się z przesłanym przez sąd linkiem i instrukcją połączenia; nie zostawiaj pierwszego uruchomienia systemu na ostatnią chwilę;
- przygotuj dokument tożsamości – sąd może poprosić o jego okazanie do kamery;
- wybierz spokojne, ciche i dobrze oświetlone miejsce, w którym nikt nie będzie Ci przeszkadzał;
- zadbaj o odpowiednie ustawienie kamery – podczas rozprawy Twoja twarz powinna być dobrze widoczna;
- miej przy sobie dokumenty i notatki potrzebne podczas rozprawy, ale pamiętaj, że jeżeli składasz zeznania jako strona lub świadek, powinny być one składane samodzielnie, bez korzystania z niedozwolonej pomocy innych osób;
- połącz się odpowiednio wcześniej, aby ewentualne problemy techniczne nie spowodowały spóźnienia na rozprawę.

W trakcie rozprawy

- zachowuj się tak samo jak na sali sądowej. Nie prowadź równolegle innych rozmów, nie korzystaj z telefonu bez potrzeby i nie wyłączaj samodzielnie połączenia. Mikrofon warto pozostawić wyciszony, gdy wypowiada się inna osoba, chyba że sąd wskaże inaczej.
- Jeżeli pojawią się problemy techniczne – np. zerwanie połączenia, brak obrazu lub dźwięku – spróbuj ponownie dołączyć do rozprawy. Jeżeli nie jest to możliwe, **nie ignoruj problemu**. Skontaktuj się niezwłocznie z sądem lub swoim pełnomocnikiem i poinformuj o przyczynie braku możliwości uczestniczenia w rozprawie.

- Jeżeli reprezentuje Cię radca prawny lub adwokat, przed rozprawą ustal z nim również, **w jaki sposób będziecie mogli się ze sobą skontaktować w razie problemów technicznych lub potrzeby krótkiej konsultacji podczas rozprawy**. **Pamiętaj, że możecie również uczestniczyć w rozprawie za pomocą jednego komputera, którego kamera obejmie zarówno Ciebie jak i pełnomocnika.**

r.pr. Marcin Pych

Ważne: Niniejszy poradnik ma charakter ogólny i informacyjny. Nie stanowi porady prawnej ani rekomendacji dotyczącej sposobu postępowania w konkretnej sprawie. Został przygotowany bez znajomości indywidualnego stanu faktycznego, dlatego pytania, problemy i okoliczności istotne w konkretnej sprawie mogą różnić się od opisanych w poradniku.